

УДК 37.091.279.7

DOI: 10.26565/2227-8877-2020-92-16

Оцінювання навчальних досягнень учнів у сучасній школі

Свердлова І. О.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна;
e-mail: iryna.sverdlova@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0725-4818>;
GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=new_profile&hl=uk;
RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Iryna_Sverdlova
(Харків)

Стаття присвячена вивченню особливостей оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах активного навчання. Поділяючи точку зору фахівців-методистів, авторка відмічає, що відсутність чіткого визначення вимог до результатів навчання, застосування невідповідних інструментів оцінювання, неадекватність засобів контролю поставленим цілям є причиною непорозуміння між суб'єктами оцінювання, якими виступають Міністерство освіти, шкільні директори, батьки, вчителі і учні. Традиційно всі ці аудиторії задовольняються тестуванням, що дає кількісні результати, які вважаються достатніми показниками того, що засвоїли учні. Однак, в процесі вивчення іноземної мови в учнів мають сформуватися не тільки практичні навички (лексичні, граматичні, фонетичні, тощо) та вміння (читання, говоріння, аудіювання, письмо), але й навички ефективного здобуття знання, сприйняття нової інформації, її аналізу, оцінювання нових ідей на основі власних потреб і цілей; тобто навички критичного та творчого мислення, яке також має стати об'єктом оцінювання. Виходячи з цілей навчання, виділено два стандарти оцінювання навчальних досягнень. Це стандарти оцінювання вмінь та когнітивних процесів. Надано індекс оцінювання рівня сформованості навичок (ИСН). Розроблено стандарт оцінювання вмінь письма (СОВП) на прикладі есе та запропоновані рубрики, які є набором показників з описом результатів, яких повинен досягти учень для одержання оцінки «відмінно», «добре» і «задовільно». З метою перевірки ефективності розроблених стандартів був проведений експеримент. Отримані дані підтвердили робочу гіпотезу. Був зроблений висновок про те, що усвідомлення підходів щодо оцінювання різних видів робіт викликає позитивні переживання як у учнів, так і їх батьків, а це, в свою чергу, сприяє бажанню учнів краще засвоїти матеріал та продемонструвати навчальні успіхи не тільки одноліткам, а й батькам, вчителю, адміністрації школи.

Ключові слова: оцінювання, активне навчання, суб'єкти оцінювання, стандарти оцінювання.

Свердлова И. А. Оценивание учебных достижений учащихся в современной школе. Статья посвящена изучению особенностей оценивания учебных достижений старшеклассников в условиях активного обучения. Разделяя точку зрения методистов, автор отмечает, что отсутствие четких требований к результатам учебы, применение несоответствующих задачам инструментов оценивания, неадекватность средств контроля поставленным целям являются причиной недопонимания между субъектами оценивания, которыми выступают Министерство образования, школьные директора, родители, учителя и ученики. Традиционно все эти аудитории безоговорочно принимают тестирование, которое дает только количественные результаты, и считают его достаточным показателем того, что усвоили ученики. Однако, в процессе изучения иностранного языка у учащихся должны сформироваться не только практические навыки (лексические, грамматические, фонетические, и.т.д) и умения (чтения, говорения, аудирования, письма), но и навыки эффективного получения знаний, восприятия новой информации, ее анализа, оценивания новых идей на основе собственных потребностей и целей; то есть навыки критического и творческого мышления, которое также должно стать объектом оценивания. Исходя из целей обучения, выделены два стандарта оценивания учебных достижений, которые могут быть использованы учителями на занятиях по иностранному языку. Это стандарты оценивания умений и когнитивных процессов. Представлен индекс оценивания уровня сформированности навыков (ИСН). Разработан стандарт оценивания умения письма (СОВП) на примере эссе и предложены рубрики, которые являются набором показателей с описанием результатов, которых должен достичь ученик для получения оценки «отлично», «хорошо» и «удовлетворительно». С целью проверки эффективности разработанных стандартов и установления ИСН был проведен эксперимент. Полученные данные подтвердили рабочую гипотезу. Был сделан вывод о том, что понимание подходов к оцениванию разных видов работ вызывает позитивные эмоции у

учеников, а это, в свою очередь, способствует желанию учащихся лучше усвоить материал и продемонстрировать учебные успехи не только одноклассникам, но и родителям, учителю, администрации школы.

Ключевые слова: оценивание, активное обучение, субъекты оценивания, стандарты оценивания..

Sverdlova I. Assessment of Students' Academic Achievements in Contemporary School. The author shares the view of researchers who state that we lack clarity on learning outcomes; do not have appropriate tools to track student progress, use assessment instruments that do not match corresponding learning objectives. This leads to misunderstanding among Ministry of education, school principals, parents, teachers, and students. Traditionally all these groups support the use of standardized tests and consider them the indicator of knowledge assimilation. At the same time in the process of learning students must develop not only practical grammar, vocabulary, phonetic skills and macro reading, speaking, listening, and writing skills. They must master cognitive skills to be able to efficiently gain knowledge, absorb information, analyze it, and evaluate new ideas proceeding from personal needs and goals. These critical and creative thinking skills should also become the object of assessment. Taking into account learning aims, we set up two standards that might be applied at the English lesson: the macro skills assessment standard and the cognitive skills assessment standard. A skills assessment index (SAI) is provided. The standard for assessing essay-writing skills (SAWS) is designed, rubrics (a scoring guide used to evaluate the quality of students' response for "excellent", "good", "satisfactory" marks) are suggested. With the purpose of measuring the effectiveness of the designed standard and SAI, the experiment was carried out. The obtained results proved the working hypotheses. The following conclusion is drawn. Common understanding of the approaches to the assessment of different kinds of activities enhances students' positive emotions, fosters their motivation to study better and demonstrate academic achievement not only to groupmates, but also to parents, teacher, and school administration.

Key words: assessment, active learning, subjects of assessment, assessment standards.

1. ВСТУП

Ефективність процесу навчання тісно пов'язана з проблемами контролю та оцінювання. В умовах сучасної школи контроль набуває все більшого значення, міняє свій характер і починає об'єднувати традиційні функції по оцінці результатів навчання з функціями управління якістю усього учбового процесу.

Традиційно оцінка як кількісний показник відповідності досягнень учня критеріям оцінювання цих досягнень розглядається як один з дієвих інструментів у руках вчителя. Разом з тим, ігнорування інших, крім вчителя, суб'єктів оцінювання часто приводить до непорозуміння між самими суб'єктами, оскільки різні аудиторії мають різні підстави потребувати результатів оцінювання. Так, Міністерство освіти вимагає доказів того, що його інвестиції та освітянська політика дають свої плоди. Шкільні директори хочуть мати показники успішності навчального процесу в своєму закладі. Батьки прагнуть знати, чи мають їхні діти відповідні досягнення. Вчителі намагаються встановити, як добре клас в цілому та кожен учень окремо просуваються в оволодінні їх дисципліною. Самі учні хочуть (або не хочуть) мати відомості про свої досягнення у порівнянні з іншими учнями. Традиційно всі ці аудиторії задовольняються тестуванням, що дає кількісні результати, які вважаються достатніми показниками того, що засвоїли учні.

Спостереження за навчальним процесом у загальноосвітній школі дає підставу констатувати, що існує низка причин, які можуть спровокувати непорозуміння між суб'єктами оцінювання, серед яких слід зазначити: застосування невідповідних інструментів оцінювання, відсутність чіткого визначення вимог до результатів навчання, неадекватність засобів контролю поставленим цілям.

Огляд наявних досліджень проблеми

У попередніх роботах ми зробили спробу довести, що в процесі вивчення іноземної мови в учнів мають сформуватися не тільки практичні навички (лексичні, граматичні, фонетичні, тощо) та вміння (читання, говоріння, аудіювання, письма), але й навички ефективного здобуття знання, сприйняття нової інформації, її аналізу, оцінювання нових ідей на основі власних потреб і цілей; тобто навички критичного та творчого мислення, яке є не об'єктом вивчення, а результатом навчання [4]. Отже, сукупність перерахованих вище практичних навичок і вмінь та когнітивних процесів має стати невід'ємною частиною оцінювання з боку контролюючих суб'єктів. Дослідники [2] висувають наступні аргументи на підтримку сказаного вище.

По-перше, якщо вчитель робить головний акцент на активній діяльності учнів, то для нього стає менш важливим те, що може бути тестовано *після* уроку (коли учень виконує домашнє завдання), ніж те, що трапляється *під час* уроку – у живому процесі спілкування. Вчителю більш необхідні методи спостереження за процесами мислення та навчання, а також інструменти оцінювання цих процесів, ніж критерії оцінювання тільки результатів.

По-друге, в умовах сучасної школи учні мають стати партнерами у процесах оцінювання, оскільки саме на них лежить відповідальність за своє власне навчання. Отже, учні мають:

- розуміти, що їм необхідно знати;
- вміти правильно виконувати дії;
- усвідомлювати рівень своїх власних успіхів;
- укладати плани для поліпшення своєї роботи;
- планувати шляхи подальшого росту.

По-третє, всі суб'єкти контролю (уряд, директори шкіл, батьки, вчителі, учні) повинні мати єдині критерії оцінювання навчальних досягнень. Такі

критерії мають бути розроблені з урахуванням вікових особливостей учнів, відповідати змісту та цілям навчання в конкретному навчальному закладі, бути доступними для всіх суб'єктів контролю.

Аналіз процесу оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітніх шкіл дав підстави стверджувати, що більшість вчителів іноземної мови використовують регламентовані методи контролю, які не відповідають духові часу. Оцінювання зводиться до підрахування кількості помилок як у закритих, так і у відкритих формах завдань.

Загальні вектори роботи, спрямованої на розробку критеріїв оцінювання якості мислення учнів через навчальні письмові продукти з різних дисциплін були намічені в роботах А. Кроуфорда, В. Саула [2]. Автори виробили цілий ряд стандартів успішності роботи учнів, які охоплювали, в основному, когнітивну сферу. Для кожного стандарту були розроблені рубрики, тобто опис того, що можна спостерігати в класі, якщо учні перебувають на початковому, середньому або просунутому рівні освоєння кожного із цих стандартів. Разом з тим, розроблені стандарти мали загально-схематичний характер, не враховували особливості навчання певній дисципліні та вікові характеристики аудиторії.

Опитування вчителів та спостереження за навчальним процесом в середніх школах дозволили зробити висновок про те, що на даному етапі фактично немає стандартів, в яких були б описані усі складові оцінювання досягнень учнів конкретних класів в умовах активного навчання іноземним мовам.

Саме цим зумовлена наша робота в цьому напрямку і, відповідно, **актуальність** дослідження. Його **метою** було встановлення учнівських стандартів оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземної мови в середній школі. **Завдання** включали: аналіз існуючих учнівських стандартів, розробку стандартів оцінювання рівня сформованості практичних навичок та вмінь в умовах активного навчання у учнів старших класів за певною темою; експериментальну перевірку розроблених стандартів.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Організація навчальної діяльності неможлива без оцінювання, яке є регулятором та показником її ефективності. В методиці традиційно оцінювання розглядається як процес навчання, а оцінка – як результат цього процесу. Але слід зазначити, що в англійській мові існують різні терміни, які перекладаються на українську мову як «оцінка»: “mark”, “grade”, “assessment”, “evaluation”. В даній роботі ми будемо оперувати означенням, які були запропоновані П. Уоткінсом [6].

Отже, «assessment» – це систематичний процес документування навчальних досягнень і використання емпіричних даних з метою отримання ґрунтовних *уявлень* щодо:

➤ рівня сформованості в учнів певних комунікативних навичок і вмінь та когнітивних процесів на конкретному етапі навчання;

➤ діагностування труднощів;

➤ визначення шляхів їх подолання.

«Evaluation» відбувається в кінці навчального процесу і має на меті перевірити, що було вивчено, та *зробити висновки* щодо якості засвоєння матеріалу. «Mark» – це оцінка, яку виставляє вчитель на кожному уроці за певну одиницю контролю. Наприклад, за знання лексики, граматичного явища, вміння читати текст з метою отримання загальної інформації, тощо. «Grade» – оцінка, яка виставляється вчителем в кінці навчального періоду і, як правило, складається з поточних оцінок (marks).

В умовах активного навчання, яке орієнтоване на те, щоб навчити учнів замислюватися над тим, що вони вивчають, і застосовувати нове знання в ситуаціях реального життя, суттєво міняється зміст оцінювання (assessment). Усім суб'єктам контролю необхідно мати не лише чіткі стандарти оцінювання знань та практичних навичок і вмінь. Необхідні стандарти, які б допомагали критично оцінювати навчальну діяльність, знаходити помилки і шляхи їх усунення.

Таким чином, виходячи зі сказаного вище, була сформульована робоча гіпотеза дослідження, яка полягала в наступному. Ознайомлення учнів зі стандартами оцінювання поточних досягнень (assessment), умовами виставлення оцінок (mark), які вони можуть отримати в процесі вивчення певного матеріалу, і, як наслідок, умовами отримання підсумкової оцінки з іноземної мови (grade), дозволить всім суб'єктам контролю розглядати оцінку не як засіб жорсткого контролю, а як можливість отримання інформації про індивідуальні практичні та когнітивні досягнення кожного. Орієнтація на учня, включення його в оцінну діяльність, ознайомлення з інструментарієм самооцінювання мають створити емоційно-позитивну, довірливу атмосферу спілкування на уроці та сприяти інтересу до вивчення іноземної мови.

З метою перевірки робочої гіпотези були намічені наступні етапи роботи.

➤ Вивчення світового досвіду використання принципу «оцінка, яка навчає».

➤ Виділення учнівських стандартів та вибір стратегій оцінювання.

➤ Розробка моделей для виставлення оцінок за конкретний продукт.

➤ Проведення експериментальної перевірки ефективності розроблених матеріалів.

Під стандартом ми розуміємо еталон, який приймається за вихідний для порівняння з іншими подібними об'єктами [1]. Серед принципів, яким мають відповідати освітні стандарти, виділяють глибину, якість, ясність, чіткість і доступність. Структурно освітній стандарт, як правило, включає два розділи:

➤ стандарт змісту (сформульований у вигляді цілей навчання);

➤ стандарт досягнень (сформульований у виді вимог до навчальних досягнень учнів).

В той же час, деякі дослідники [1; 2] вважають, що стандарти повинні не тільки констатувати зміст та результати навчання, але й допомагати вчителю прослідити особистісний шлях навчання кожного учня; а також надати всім суб'єктами контролю цілісний інструмент для оцінки всієї навчальної діяльності, включаючи когнітивну сферу.

Таким чином, виходячи з цілей навчання іноземним мовам, було вирішено зробити спробу розробити стандарти, які відповідають практичній та розвиваючій меті.

Практична ціль «передбачає практичне опанування учнями умінь мовлення на рівні, достатньому для здійснення іншомовного спілкування в чотирьох видах мовленнєвої діяльності (МД): аудіюванні, говорінні, читанні та письмі в типових ситуаціях» [3, с. 47]. Розвиваюча ціль передбачає розвиток індивідуально-психологічних умінь учнів, а саме – інтелектуальних і пізнавальних здібностей (різних видів пам'яті, уваги, уяви, критичного мислення).

Таким чином, виходячи з цілей навчання іноземним мовам, можна виділити два основні стандарти, які одночасно можуть бути використані вчителями на заняттях з іноземної мови. Це стандарти оцінювання практичних вмінь та когнітивних процесів.

Враховуючи великий обсяг матеріалу, який було опрацьовано, в даній статті ми зупинимося лише на опису можливих підходів до розробки стандартів досягнень, які відповідають практичній цілі.

Оволодіння учнями іншомовним спілкуванням передбачає формування у них певного рівня комунікативної компетенції, яка реалізується за допомогою мовленнєвих умінь, розвинених на основі ... навичок мовлення» [3, с. 47]. Отже, для оволодіння тим чи іншим видом МД в учнів мають сформуватися відповідні мовленнєві навички (фонетичні, лексичні та граматичні). Таким чином, перш, ніж розробляти стандарти оцінювання рівня сформованості вмінь, слід розглянути підходи щодо оцінювання мовленнєвих навичок.

Навичка, як відомо, – це автоматизована дія з фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом в процесі рецептивної або продуктивної діяльності. Для сформованої навички характерні:

➤ автоматизованість (певна швидкість протікання дії, її цілісність і плавність, низький рівень напруженості);

➤ гнучкість (готовність включитися в нові ситуації спілкування, функціонувати на новому мовному матеріалі);

➤ стійкість (здатність не руйнуватися і бути несприйнятливою до негативних умов);

➤ свідомість (можливість свідомо контролювати себе у разі виникнення утруднень при побудові висловлювання або здійснення помилки).

В методиці існують різні підходи щодо оцінювання навичок. Для того, щоб прив'язати оцінювання до вимог (критеріїв) Болонської системи, ми віддали перевагу методу, запропонованому М.Лоу [5]. Для виведення індексу оцінювання рівня сформованості навички (ІСН) слід виділити 32 контрольні одиниці. Кожна одиниця оцінюється в 0.25 бали (32 x 0.25). Для переведення в Болонську систему отриману величину необхідно помножити на 12.5. Таким чином,

$$ІСН = (32 \times 0.25) \times 12.5 = 100$$

Отримані бали мають відповідну оціночну характеристику – «відмінно», «добре», «задовільно».

Мовленнєве вміння – це здатність управляти навичками для вирішення завдань, що виникають в ході мовленнєвої діяльності, яка характеризується усвідомленістю, самостійністю, продуктивністю, динамізмом. При розробці стандартів оцінювання мовленнєвих вмінь необхідно враховувати психологічні, лінгвістичні, психолінгвістичні, методичні особливості кожного виду МД.

Для проведення експериментального дослідження був розроблений учнівський стандарт оцінювання письма (як одного з видів мовленнєвої діяльності) на прикладі есе в рамках практичної мети. За основу був взятий метод рубрикації, тобто недвозначного визначення того, який результат роботи заслуговує на найвищий, середній або низький бал.

Есе, як відомо, – це письмовий твір невеликого об'єму, що виражає індивідуальні міркування з конкретного питання. В ході навчання написання есе вчитель має:

➤ ознайомити учнів з форматом есе;

➤ розкрити суть понять: теза, аргумент, типи аргументів, контраргумент;

➤ обговорити доцільність вживання в есе активних лексичних одиниць (ЛО), надати рекомендації щодо діапазону їх використання;

➤ диференціювати граматичні помилки.

Стандарт оцінювання вміння письма (СОВП) представлено в таблиці 1.

З метою перевірки ефективності розробленого стандарту і встановлення індексу сформованості відповідних лексичних та граматичних навичок був проведений експеримент, в якому взяли участь учні 9 класу (32 дівчат та 18 хлопців), віком 15-16 років, їх батьки та адміністрація школи. Під час проведення експерименту учні проходили тему «Хобі» та вивчали граматичний матеріал по темі «Узгодження часів».

На початку експерименту був проведений переклад експериментальний зріз за щойно пройденими темами («Друзі» та «Минулий час»). Учні не були ознайомлені з критеріями оцінювання. Їм було запропоновано написати диктант (32 ЛО), переклад

Таблиця 1

Стандарт оцінювання вміння написання есе

СОВП (есе)	
Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> ➤ в есе чітко сформульована оригінальна теза; ➤ теза доведена двома аргументами; ➤ в есе взяті до уваги два контраргументи; ➤ робота чітко структурована (має вступ, основну частину та висновок); ➤ есе написано акуратно; включає не менш 10 ЛО по вивченій темі; ➤ робота містить не більше трьох помилок, крім помилок на вживання узгодження часів, порушення порядку слів в реченні та помилок в написанні активної лексики. Наявність однієї такої помилки не уможливорює відмінної оцінки; ➤ робота має обсяг 1800.– 2000 знаків.
Добре	<ul style="list-style-type: none"> ➤ в есе чітко сформульована оригінальна теза; ➤ теза доведена одним аргументом; ➤ в есе взяті до уваги контраргумент(и); ➤ робота чітко структурована (має вступ, основну частину та висновок); ➤ есе написано акуратно; включає не менш 7 ЛО по вивченій темі; ➤ робота містить не більше шести помилок, крім помилок на вживання узгодження часів, порушення порядку слів в реченні та помилок в написанні активної лексики. Наявність трьох таких помилок не уможливорює оцінки «добре»; ➤ робота має обсяг 1500- 1800 знаків.
Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> ➤ в есе сформульована теза; ➤ теза доведена одним аргументом; ➤ в есе взяті до уваги контраргумент; ➤ робота має вступ, основну частину та висновок; ➤ есе включає не менш 4 ЛО по вивченій темі; ➤ робота містить не більше восьми помилок, крім помилок на вживання узгодження часів, порушення порядку слів в реченні та помилок в написанні активної лексики. Наявність п'яти таких помилок не уможливорює оцінки «задовільно»; ➤ робота має обсяг не менше 1000 знаків; ➤ невідповідність хоча б одному з критеріїв не уможливорює оцінки «задовільно».

(32 контрольні моменти) та есе. Отримані результати надані в таблиці 2.

Як видно з таблиці 1, згідно ІСНЛ 10% учнів отримали оцінку «відмінно», 36% – «добре», 48% – «задовільно», 6% – «незадовільно». Якісна успішність склала 46%. Згідно ІСНГ 8% отримали «відмінно», 34% – «добре», 52% – «задовільно», 6% – «незадовільно». Якісна успішність склала 42%. Згідно СОВП лише 1 учень отримав «відмінно», 38% – «добре», 48% – «задовільно», 12% – «незадовільно». Якісна успішність склала 40%. Отже, отримані результати свідчили про те, що більше половини піддослідних не засвоїли матеріал в повному обсязі.

На наступному етапі при проходженні нової теми («Хобі» та «Узгодження часів») вчитель презентував учням критерії оцінювання їх роботи і по-

просив ознайомити з ними батьків. ІСН та рубрики були написані на великих аркушах паперу, вивішені в класі і обговорювалися з учнями протягом всього експериментального періоду. Фінальна робота структурно повторювала роботу передекспериментального зрізу, її результати надані в таблиці 3.

Як видно з таблиці 2, згідно ІСНЛ 24% учнів отримали оцінку «відмінно», 52% – «добре», 24% – «задовільно». Якісна успішність склала 76%. Згідно ІСНГ 20% отримали «відмінно», 48% – «добре», 32% – «задовільно». Якісна успішність склала 68%. Згідно СОВП оцінку «відмінно» отримали 22% учнів, 52% – «добре», 26% «задовільно». Якісна успішність склала 74%. Отже, отримані результати свідчили про те, якісна успішність учнів значно підвищилась.

Таблиця 2

Результати передекспериментального зрізу

	ІСНЛ (лексичних)	ІСНГ (граматичних)	СОВП (есе)
Відмінно (90-100)	5 учнів	4 учня	1 учень
Добре (70-89)	18 учнів	17 учнів	19 учень
Задовільно (50-69)	24 учнів	26 учнів	24 учнів
Незадовільно (49)	3 учні	3 учні	6 учнів

Таблиця 3

Результати післяекспериментального зрізу

	ІСНЛ (лексичних)	ІСНГ (граматичних)	СОВП (есе)
Відмінно (90-100)	12 учнів	10 учнів	11 учнів
Добре (70-89)	26 учнів	24 учня	26 учня
Задовільно (50-69)	12 учнів	16 учнів	13 учнів
Незадовільно (49)		–	–

У нашому експерименті величезну роль відіграла емоційна складова. Було цікаво дізнатися, чи отримає відгук у серцях учнів та батьків спроба залучити їх до процесу оцінювання. Опитування, яке було проведено наприкінці експерименту, свідчило про те, що усвідомлення підходів щодо оцінювання різних видів робіт викликало позитивні переживання як у учнів, так і їх батьків, а це, в свою чергу, сприяло бажанню учнів краще засвоїти матеріал та продемонструвати навчальні успіхи не тільки одноліткам, а й батькам, вчителю, адміністрації школи.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

В даній роботі ми продемонстрували, що оцінювання може виконувати функцію регулятора навчальної діяльності, керований процес якої доз-

воляє всім суб'єктам контролю чітко бачити мету навчання. Володіння інструментом оцінювання рівня сформованості навичок (ІСН) та знання критеріїв оцінювання письмового продукту (есе) сприяло значному підвищенню рівня сформованості комунікативної компетенції (письма), стимулювало навчання учнів, сприяло створенню атмосфери доброзичливості між усіма суб'єктами оцінювання, полегшувало процес комунікації в шкільних умовах.

В той же час для того, щоб зробити остаточні висновки необхідно розробити і провести експериментальну апробацію стандартів оцінювання навчальних досягнень в інших видах мовленнєвої діяльності, а також з'ясувати методичний потенціал стандартів оцінювання когнітивних процесів, в чому і полягає мета подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воскресенская Н. М. Опыт разработки стандартов образования в зарубежных странах. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/opyt-razrabotki-standartov-obrazovaniya-v-zarubezhnyh-stranah> (дата звернення: 23.11.2020)
2. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів. Київ : Пляди, 2006. 217 с.
3. Методика навчання іноземних мов в середніх навчальних закладах : / під керівництвом С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 1999. 320 с.
4. Свердлова І. О. Дидактичні основи управління когнітивними навичками учнів. Науковий Вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. 2015. Вип. 15(2). С. 83–89.
5. Low M. G. Thresholds in Reading. Boston : Heinle and Heinle Publishers, 1995. 246 p.
6. Watkins P. Learning to Teach English. A Practical Introduction for New Teachers. Addlestone : DELTA Publishing, 2005. 144 p.

REFERENCES

1. Voskresenskaja, N. M. Opyt razrabotki standartov obrazovaniya v zarubezhnyh stranah [Monitoring the Implementation of International Standards on the Teaching]. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/opyt-razrabotki-standartov-obrazovaniya-v-zarubezhnyh-stranah>. (in Russian)
2. Crawford, A. D. (2006). Tekhnolohiyi rozvytku krytychnoho myslennya uchniv [Teaching and Learning Strategies for the thinking Classroom]. Kyiv: Pleyada Publ. (in Ukrainian)
3. Nikolayeva, S. Yu. (ed.) (1999). Metodyka navchannja inozemnykh mov v serednikh navchalnykh zakladakh: pidruchnyk [Methods of Teaching Foreign Languages at School: textbook]. Kyiv: Lenvit Publ. (in Ukrainian).
4. Sverdlova, I. O. (2015). Dydactichni osnovy upravlinja cognitivnymi navichkami uchniv [Didactic basics of controlling students' cognitive skills]. Naukovyi Visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Scholarly Messenger of Melitopol State Pedagogical University, 15(2), 83–89. (in Ukrainian)
5. Low, M. G. (1995). Thresholds in Reading. Boston: Heinle and Heinle Publishers. (in English)
6. Watkins, P. (2005). Learning to Teach English. A Practical Introduction for New Teachers. Addlestone: DELTA Publishing. (in English)

СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРЕ / INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Свердлова Ирина Александровна – кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры методики и практики преподавания иностранного языка Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина; e-mail: iryna.sverdlova@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0725-4818>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=new_profile&hl=uk; RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Iryna_Sverdlova

Sverdlova Iryna – PhD (Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor at the Department of Foreign Language Teaching Methods and Practice of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: iryna.sverdlova@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0725-4818>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=new_profile&hl=uk; RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Iryna_Sverdlova